

‘Có tin vui giữa giờ tuyệt vọng’

VOA, 08/10/2021

Thiên Hạ Luận

Dòng người kéo nhau về quê. Những cảnh đời này đã được người dân các địa phương giúp đỡ khi lâm vào hoàn cảnh khó khăn nhất.

Công An Nhân Dân (Web Screenshot)

Dòng người kéo nhau về quê. Những cảnh đời này đã được người dân các địa phương giúp đỡ khi lâm vào hoàn cảnh khó khăn nhất.

Trần Văn

Dẫu nhiều nơi mưa như trút, rồi gió, giông... nhưng nhiều ngàn người Việt, kể cả người già, trẻ con, thậm chí không ít sơ sinh vẫn lầm lũi đi tới vì chưa về đến nhà... Đợt di tản khỏi các đô thị, trung tâm công nghiệp đã kéo dài hơn một tuần, chưa biết bao giờ mới chấm dứt. Đã có những người vĩnh viễn nằm lại dọc đường như mẹ con chị Hà Thị Vuông gốc Quảng Xương, Thanh Hóa (1), anh Giàng A Chia gốc Phù Yên, Sơn La (2),... hoặc đói khát, kiệt sức nên nửa đêm ngã xuống mương, may mắn có người phát giác, đưa đưa đi cấp cứu và đang nằm bệnh viện như Nguyễn Đức Mỹ, Nguyễn Đình Phương gốc ở Lộc Hà, Hà Tĩnh (3),...

May mắn là bên cạnh những thông tin, hình ảnh đau lòng về thảm cảnh hồi hương đó còn có những thông tin, hình ảnh khác như *tin vui giữa giờ tuyệt vọng* - tên nhạc phẩm mà Trầm Tử Thiêng viết hồi tháng 8/1996, thời điểm người Việt tha hương cùng nhau đóng góp, xây dựng làng Việt Nam trên đất Philippines cho những đồng bào kém may mắn hơn: Đã thoát khỏi Việt Nam đến Philippines nhưng không thể đi định cư tại quốc gia thứ ba: *Có tin vui giữa giờ tuyệt vọng. Một vòng tay vừa mới mở ra. Cứu anh em những đời mạt vận. Đường mơ đi càng bước càng xa... Có tin vui giữa giờ tuyệt vọng. Bao sinh linh nhận phép giải oan. Siết tay nhau cúi đầu gạt lệ. Tạ ơn trên. người vẫn thương người* (4)!

Đó là câu chuyện Thuan Kieu kể về những gì đã diễn ra ở chợ Cống Đồi, xã Đại Hải, huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng sau khi nạn dân lũ lượt lên đường tìm về nhà: *Bốn giờ sáng ngày 2/10/21 được tin hàng ngàn người đang kẹt ở chốt đầu tỉnh Sóc Trăng, cả chợ xôn xao... Ai đó thốt lên: Mua bánh mì cho họ! Toàn bộ bánh mì tại chợ Cống Đồi bị mua hết. Tất cả được mang về nhà ông Phó Sơn.*

Có bánh mì thì có thịt quay, có chả lụa... Cả xóm nhà lồng chợ góp của, góp sức, chưa đầy một tiếng hơn ngàn ổ bánh mì được phát cho bà con nhưng vẫn còn nhiều người chưa có....

Thế là một cuộc hội ý nhanh: Cần nấu cơm tiếp tế cho họ... Như cái máy đã được lập trình, mỗi người một tay nên chưa đầy một giờ đã có hơn trăm hộp cơm đến tay đồng bào về quê... Thông tin lan nhanh, cả chợ mới họp ngày đầu tiên sau Chi thị 16, ai có gì cho nấy, hơn 30 con người lại tiếp tục. Lúc đầu ông Phó Sơn cho 1 bao gạo ST25, một bao Tài Nguyên nhưng đến giờ đã có hơn 10 bao gạo,... Gia đình anh Hiến cho bốn con heo 100 ký làm sẵn. Một người chưa biết tên, lúc 2 giờ sáng 3/10/2021 gọi 20 con gà cho 100 phần ăn. Sáng nay nhận thêm hơn 1.000 trứng gà, vịt của anh Hai Tường và anh Công.

Chia lửa với bà con chợ Cống Đồi, gia đình chị Hạt gần nhà thờ Nam Hải nhận nấu cơm. Đến 9 giờ sáng 3/10/2021 đã nấu hơn 100 ký gạo do ông bà Uân giúp đỡ và chưa từ chối nấu tiếp. Cả xóm chợ, người lớn tuổi nhất là chị Loan - 70 tuổi - vẫn có mặt trong suốt 30 tiếng qua... Chưa một lời kêu gọi nhưng vẫn có hơn chục triệu tiền mặt, gần một tấn gạo và hàng tấn thịt, rau củ, trứng đã trao cho xóm chợ. Sáng nay cả ngàn người đổ về, mấy trăm phần cơm từ ba nơi vẫn không đủ, thế là toàn bộ các quán bún, cháo, hủ tiếu, bánh mì lại một lần nữa lên đường tiếp tế, họ mang đi cho, không bán. Sáng hôm qua trời mưa toàn bộ áo mưa ở chợ Cống Đồi đã được mang ra phát cho bà con.

Chiều hôm qua tôi theo anh em mang cơm đến chốt phát mà bù ngủi... Mấy trăm con người nhếch nhác, mệt mỏi, thấy cơm họ mừng mà mình lại thấy rưng rưng. Đêm qua tôi trần trọc khi thấy đoàn người vẫn ùn ùn về quê. Sáng nay khi qua xóm chợ chốt thấy hàng quán đua nhau đi cứu trợ, thay vì bán, hàng ngàn ổ bánh mì, cả trăm phần hủ tiếu, bún, cơm cứ ào ào lên chốt. Tôi tự hỏi trong hàng ngàn con người đó có ai là thân nhân của họ không mà tại sao họ có thể thức suốt đêm để phục vụ và vui vẻ như làm tiệc đãi bà con xa về? Tất cả đều động lại hai tiếng ĐỒNG BÀO thật quý giá (5)!

Đó là rất nhiều những video clip mà nội dung na ná như video clip được giới thiệu trên trang facebook của Đức Nguyễn làm người xem vừa muốn ứa nước mắt, vừa muốn mỉm cười: Một người đàn ông lam lũ chạy một chiếc xe hai bánh gắn máy, phía sau kéo một cái thùng gỗ tự chế, đang giúp ba cha con anh Trần Văn Liêm đi bộ về Thốt Nốt, Cần Thơ leo vào bên trong để đưa họ đến Bến Lức, Long An – nơi nghe nói là sẽ có xe đưa họ đi tiếp... Sau chiếc thùng gỗ có dòng sơn nguệch ngoạc: Xe 0 đồng! Nghe người ghi video clip hỏi thăm mới biết chủ xe cũng... 0 đồng nhưng muốn góp sức. Ông gốc ở Bình Phước, đến Sài Gòn làm mướn rồi mắc kẹt, chưa về quê vì có cái thùng gỗ... có thể tiếp sức cho người cô thế, thiếu phương tiện đi thêm được cây số nào hay cây số đó (6)!

Đó là miền Nam, ở miền Trung, Nguyễn Nguyên mô tả quanh cảnh Hải Vân Quan và tâm trạng khi phải chứng kiến cảnh tượng này: Một đoàn xe bán tải đợi sẵn ở Hải Vân Quan để đợi đoàn người thiên di từ Nam về Bắc, người lớn tuổi, hay xe có trẻ em sẽ được ưu tiên chuyển cả người và xe qua đèo. Một chốt phát đồ ăn và xăng 0 đồng đợi suốt ngày đêm ngay cửa ngõ Hải Lăng để tiếp sức cho đoàn người về... Tất cả, vẫn là dân.

Những ngày qua có tới chín vạn người tháo chạy về quê hương từ vùng tam giác kim cương nhưng chẳng ai thấy các cấp lãnh đạo cúi đầu xuống để nhìn xem dân thống khổ thế nào. Nhà nước có đầy đủ phương tiện di tản nhưng đâu có đoái hoài, từng đoàn người đạp xe hàng ngàn cây số, từng đoàn người đi bộ hàng trăm cây số cũng như một cơn gió lướt qua mắt các vị. Mà cũng đúng, nếu họ thật sự nghĩ tới dân dù chỉ một lần thì đâu có những thảm cảnh này xảy ra, đâu có chuyện những cửa hàng 0 đồng mọc lên.

Không giúp nhưng họ đang làm việc gì khi ăn thuế của dân? À! Thừa Thiên - Huế dọa ai về sẽ phạt tất tay. Còn trong Bình Dương mấy hôm nay họ bận xử lý ai lên mạng lập đoàn về quê. Từ bao giờ kêu gọi thành đoàn đi cùng nhau mà lại gán cho cái danh “đối tượng”? Từ bao giờ đoàn người tha

huong đã đến hồi hấp hối muốn tìm sự sống bị gấn cho là hành vi kích động? Ai mới kích động? Ai đã làm cho gần 90.000 doanh nghiệp lặn không sủi tăm? Ai, ai mới kích động làm cho FDI tháo chạy? Những người này ư? Hay chính sách chống dịch cực đoan thiếu trí tuệ nhưng thừa lưu manh?

Những hình ảnh chân thật chỉ có dân giúp dân những ngày qua đẹp nhưng buồn, buồn tới nao lòng. Đẹp là vì không có mùi “diễn xuất”, không giọng “quyết thắng”, không ngôn ngữ “truyền thông”, không hô hào “vĩ đại” không màu hồng “quang vinh ngạo nghễ”. Nó thật tới tận cùng bản chất sự việc nên đã chạm đến trái tim mỗi người. Buồn vì nó phản ánh không gì trần trụi hơn sự bất tài của một thể chế vô dụng, một hệ thống chính trị vô nhân, tham lam, tàn nhẫn với chính đồng bào mình. Quan chức chẳng bao giờ cúi đầu nhìn đến người dân một lần để ra quyết sách nhân đạo. Chính phủ gì mà cứ mỗi nghị quyết ban ra hay thay đổi chính sách là một lần dân tháo chạy, vậy là vì dân hay vì chính bản thân các vị quan chức?

Dịch đã trên toàn thế giới suốt hai năm nay, tất cả các dân tộc trên địa cầu phải gánh chịu. Nhưng chẳng biết có nơi đâu khổ hơn dân nước Việt? Chẳng biết nơi đâu dân lại làm than như thế kia? Hôm nay họ quyết ra đi, những giọt nước mắt và dư chấn suốt bốn tháng qua đủ để họ có động lực hồi hương, trong tâm thế đâu không ngoảnh lại, lỗi này ai kích động?

Nhìn trên Hải Vân Quan mưa giăng khắp lối, trắng xoá như một bức tranh đầy nét chấm phá, hoạ lên một thảm cảnh buồn vô tận cả không gian và thời gian, như nói lên nỗi lòng của từng người đang đầy bão tố.

Dân bé tắc, hoang mang, đoạn đường dài thênh thang chỉ biết kêu trời - mà trời cũng chỉ biết khóc. Trên đỉnh Hải Vân, mưa giăng kín, nhìn đoàn người thiên di làm lụi lướt qua, nói từng đoàn rỗng rấn như mang hình hài cả Việt Nam trước mắt. Người ta cứ chạy, phía trước chẳng còn ai nhìn thấy tương lai (7).

Những tấm bảng “không đồng”: Nước... không đồng! Cơm... không đồng! Xăng... không đồng!... đã được dựng trên nhiều nẻo đường khắp Việt Nam. Xuan Binh Nguyen cảm thán: Trong thảm họa nhân đạo, chính quyền không điều động nổi vài đoàn tàu hỏa, vài trăm quân xa giúp dân cùng cực vượt đường dài, băng qua nắng nóng, mưa bão,... để về quê! Trong hoạn nạn chỉ còn có dân tự chăm lo, đùm bọc nhau? Trên đất nước đã có hơn 70 năm lâm vào đại nạn, chỉ có những tấm biển “KHÔNG ĐỒNG” là đáng giá (8)!

Chú thích

(1) https://congan.com.vn/giao-thong-24h/hai-me-con-tu-vong-khi-tren-duong-ve-que-tranh-dich_121111.html

(2) <https://infonet.vietnamnet.vn/doi-song/an-toan-giao-thong/2-vo-chong-bi-tai-nan-tren-duong-tu-mien-nam-ve-son-la-nguoi-vo-nguy-kich-duoc-chuyen-den-bv-bach-mai-394258.html>

(3) <https://baoquangnam.vn/xa-hoi/bi-tai-nan-tren-duong-ve-que-tranh-dich-hai-nguoi-dan-ong-khong-tien-vao-vien-118247.html>

(4) https://www.youtube.com/watch?v=6Ca3m3K5ThQ&ab_channel=AsiaEntertainmentOfficial

(5) <https://www.facebook.com/100021610994456/posts/948810085849349/>

(6) https://facebook.com/story.php?story_fbid=4750907491595393&id=100000285671991

(7) <https://www.facebook.com/minhchau.troidong/posts/6276259452447792>

(8) <https://www.facebook.com/529185933/posts/10160131045790934/>

Thiên Hạ Luận

Tự kể điều mình biết, tự nói điều mình nghĩ với hàng triệu người đã trở thành chuyện đơn giản và bình thường. Khi một người nói, nhiều người có thể cùng nghe, bất kể người nói là ai, làm gì, ở đâu thì vai trò, vị trí của cá nhân trong tương tác với xã hội đã khác trước và chắc chắn sẽ càng ngày càng khác.

Đó cũng là lý do để dù muốn hay không, hệ thống truyền thông chính thống phải tự thay đổi. Ban Việt ngữ VOA cũng thấy phải tự thay đổi...

Trước mặt bạn là “Thiên hạ luận” – chuyên mục mới của Ban Việt ngữ VOA. Tuy nhiên đây chỉ là bước đầu tiên - tập hợp thông tin, ý kiến của nhiều người sử dụng mạng xã hội bằng Việt ngữ về những sự kiện, vấn đề đang được nhiều người quan tâm và có thể là mọi người nên biết, nên bàn thêm - của một tiến trình.

Liệu “Thiên hạ luận” có thể trở thành nơi mà độc giả chủ động đóng góp mọi thứ (thông tin, ý kiến, hình ảnh) về những sự kiện, vấn đề mà theo họ, mọi người cần biết, cần bàn hay không sẽ do các bạn quyết định.

Các bài viết của Thiên Hạ Luận là blog cá nhân và được đăng tải với sự đồng ý của đài VOA nhưng không phản ánh quan điểm chính thức của chính phủ Hoa Kỳ.